

Preek over Johannes 1,18 (avondmaalsviering in Advent): Jezus – sprekend God!

Voorzang: Gezang 126, 1 en 3

Votum en Groet

Zingen: Opwekking 540

Gebed om ontferming

Zingen: Gezang 103, 2 en 3 (Zingende Gezegend; mel. Psalm 118)

Praatje met de kinderen

Zingen: Kinderlied 88 (Heel gewoon...)

Gebed bij de opening van het Woord

Schriftlezing: Exodus 33,18-34,9 en Johannes 1,1-18

Zingen: Gezang 150

Verkondiging van Johannes 1,18: Jezus, sprekend God.

Zingen: Gezang 169, 1. 2. 4 en 5

Vorbereiding avondmaalsviering

Geloofsbelijdenis

Zingen: Gezang 119, 1. 3 en 4

Avondmaalsviering

Zingen: Gezang 119, 5

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Psalm 68, 7 en 11

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Er was eens een koning die in zijn lange leven veel had meegemaakt.

Maar aan het einde van zijn leven zei hij: *Ik heb veel beleefd.*

Ik heb van alles gezien en gehoord.

Alleen één ding heb ik niet gezien: God!

Ik zou zo graag God willen zien.

Hij riep alle wijze mensen van het land bij elkaar.

Kunnen jullie er niet voor zorgen dat ik God kan zien? vroeg hij.

Nee, dat konden ze niet.

Toen kwam er een eenvoudige boer bij de koning.

Mag ik uw wens vervullen? zei hij.

Graag! zei de koning.

De boer nam de koning mee naar buiten.

Hij wees naar de zon.

Kijk in de zon! zei hij tegen de koning.

De koning keek omhoog.

Maar de gloed van de zon was veel te fel.

Hij sloot onmiddellijk zijn ogen en keek weer naar beneden.

Man, wil je soms dat ik blind word? riep hij boos.

Maar koning, zei de boer.

De zon is nog niets vergeleken bij heerlijkheid van God.

Het is nog maar een glimpje van Gods eeuwige glans.

Hoe wilt u dan met uw zwakke ogen God zien?

Kende u dat verhaal al?

Het is van de beroemde Russische schrijver Leo Tolstoi.

Het wil duidelijk maken dat het voor mensen onmogelijk is om God te zien.

Toch is het nog ernstiger dan dit verhaal ons laat geloven.

Dat we God niet kunnen zien heeft niets te maken met zwakke ogen.

Nee, dat heeft alles te maken met Gods heiligheid.

Die heiligheid gaat niet samen met ons smoezelige leven.

Een leven waarin van alles fout is en fout gaat.

In het licht van Gods heiligheid komt ons grote tekort voor het zicht.

Een mens die dat ervaart gaat door de grond.

Die brengt het er niet levend af.

De gelovigen uit de Bijbel zijn daar diep van doordrongen.

Hoe is het mogelijk God te zien en in leven te blijven?

De profeet Jesaja zag God eens in een visioen.

We lezen daarover in Jesaja 6 (vs. 1 en 5).

*In het sterfjaar van koning Uzzia zag ik de Heer, gezeten op een hoogverheven troon. De zoom van zijn mantel vulde de hele tempel.
Ik schreeuwde het uit: 'Wee mij! Ik moet zwijgen, want ik ben een mens met onreine lippen, en ik leef temidden van een volk dat onreine lippen heeft. En nu heb ik met eigen ogen de koning, de HEER van de hemelse machten gezien.'*

Moet je nagaan!

Alleen de zoom van Gods mantel vulde al de hele tempel.

Jesaja zag met eigen ogen wat Salomo ooit al eens had gezegd.

Wat hij zei bij de inwijding van de tempel in Jeruzalem.

Toen zei Salomo (1 Koningen 8,27):

2

Zou God werkelijk op aarde kunnen wonen? Zelfs de hoogste hemel kan U niet bevatten, laat staan dit huis dat ik voor U gebouwd heb.

Jesaja ziet hoe alleen al de zoom van Gods mantel heel de tempel vult.

Wat ziet hij nog helemaal van God.

Maar dat is al genoeg om een verpletterende indruk te maken.

Hij voelt zich door de grond gaan.

Hij weet zich volledig tekort schieten tegenover God.

Hij kan het in Gods nabijheid niet uithouden.

3

We lazen over Mozes.

Ook hij kende het verlangen om God te zien.

En God komt hem zover mogelijk tegemoet.

Hij mag God van achteren zien.

Maar niet Gods gezicht.

Niet Gods gezicht!

Maar is God dan zo afstandelijk?

Verdraagt God ons niet in zijn nabijheid?

Stoot Hij ons af?

Integendeel!

God zoekt ons steeds weer op.

Vanaf dat Adam en Eva tegen Hem in opstand kwamen.

Waar ben je? roept God dan.

God zoekt contact.

God wil zijn liefde aan ons kwijt.

Ook al hebben we er geen recht meer op.

Zelfs al vragen we er niet eens om.

God achtervolgt ons met zijn liefde.

Hij zit voortdurend achter ons aan om ons terug te winnen.

Maar door onze breuk met God ligt het aan ons dat Hij niet zo dichtbij kan komen.

Wij kunnen de glans van zijn heerlijkheid gewoon niet meer verdragen.

Zo even noemde ik Salomo.

Wat hij zei bij de inwijding van de tempel.

Dat die God nooit kon bevatten.

4

Bij die gelegenheid zei Salomo ook nog iets anders.

Iets heel merkwaardigs.

Ja, eerst gebeurde er iets heel opvallends.

Als de tempel klaar is wordt op een gegeven moment de ark daar binnen gebracht.

De ark is hét symbool van Gods tegenwoordigheid.

Het is de troonzetel van God.

Priesters brengen de ark de tempel binnen.

En ze plaatsen de ark in het achterste vertrek.

In het heilige der heiligen.

Achter het gordijn dat de heilige van het allerheiligste scheidt.

5

Zodra dat gebeurt wordt de tempel van de HEER gevuld met een wolk.

Het is de wolk die Israël begeleidde op hun reis door de woestijn.

Die hen voorging naar het beloofde land.

Die wolk vult de tempel van de HEER.

En dat is zo indrukwekkend dat de priesters het er niet bij uithouden.

Ze wankelen de tempel uit, zo overweldigend is dat.

6

Want de majesteit van de HEER vervulde de hele tempel.

Als Salomo dat ziet is hij daar diep van onder de indruk.
En hij zegt: *HEER, U hebt gezegd dat U in donkerheid wil wonen.*
God heeft gezegd dat Hij in donkerheid wil wonen.
Wat merkwaardig!
God, die één en al licht is, koninklijke glans en luister.
Hij wil in het donker wonen!
Waarom?

7

Het eerste woord dat we van God kennen is: *Er moet licht komen!*
En er was licht.
Zonder licht kunnen we niet leven.
Maar de Schepper van het licht zet zichzelf in het donker!
Waarom?

Nu, niet omdat God meer van het donker houdt dan van het licht.
Integendeel!
Maar dit was de enige manier voor God om bij zijn volk te wonen.
Anders konden ze zijn aanwezigheid niet verdragen.
Die donkerheid is wat wij God aandoen.
Hij moet zijn stralende heerlijkheid dimmen om zo dichtbij te komen.
Zo heeft Hij onder Israël gewoond in de tempel.
Dichterbij kon Hij niet komen.

8

Dichterbij kon Hij niet komen?
Ja, God heeft een manier gevonden om nog dichterbij te zijn.
Daarvan vertelt Johannes in dat indrukwekkende begin van zijn evangelie.
Over het Woord dat in het begin bij God was en dat zelf God was.
Dat Woord dat leven is en het licht voor de mensen.
En dat schijnt in de duisternis.

Wat een bijzondere aanduiding van Jezus.
Want het gaat hier natuurlijk over Hem.
Hij wordt het Woord genoemd.
Zeg maar Gods boodschap.
Jezus is wat God ons te zeggen heeft.
Jezus, sprekend God.

Dat Woord, zegt Johannes, is mens geworden.
En het heeft bij ons gewoond.
Dan gebruikt Johannes een woord dat letterlijk *getabernakeld* betekent.
Het Woord heeft onder ons zijn tent opgeslagen.
Je kunt je afvragen of God zich in de tempel wel zo thuis heeft gevoeld.
David maakt op een gegeven moment plannen om een tempel te bouwen.
En als hij dat aan de profeet Nathan vertelt is die meteen enthousiast.
Maar God zelf eigenlijk niet zo.

9.

En aan het slot van de Bijbel valt op dat van de nieuwe aarde wordt gezegd, dat daar geen tempel meer zal zijn.
Maar wel dat God zijn tent heeft opgeslagen onder zijn mensen.

Dat zegt iets van God.
Een tempel, een paleis met dikke muren er omheen, schept afstand.
Een tent is closer.
Als u een tent opzet in mijn achtertuin zie ik u wel mijn badkamer gebruiken.
En regelmatig bij mij aan tafel eten.

Nou, dat is wat God gedaan heeft.
Hij kwam een tent opzetten in onze achtertuin.
Om zo dichtbij ons te kunnen zijn.
Zo dicht mogelijk.
Nog dichterbij dan onder het Oude Verbond.
God werd mens.
Jezus, sprekend God!
Jezus Christus, God ten voeten uit!

10

Johannes is er helemaal lyrisch van.
En zo jubelt hij het uit:
Niemand heeft ooit God gezien.

*Maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust,
Hij heeft Hem doen kennen.*

Mozes zag God alleen maar van áchteren.
Jezus had óógcontact met God.
Hij is het die aan het hart van de Vader rust.

Dan gebruikt Johannes het beeld van de oosterse maaltijd.
Waarbij je niet aan tafel zat – op stoelen.
Maar je lag aan tafel – op ligbanken.
Heerlijk ontspannen.
En de ereplaats was aanliggen naast de gastheer.
Dan lag je met je hoofd zo ongeveer bij zijn borst.
Dat gaf de mogelijkheid tot intieme gesprekken.

Zo rust de Zoon aan het hart van de Vader.
Niemand die zo intiem is met God als Hij.
Niemand die Hem zo goed kent als Hij.
En Hij heeft ons de Vader doen kennen.

Wij hebben dus kennis van God uit de eerste hand.
Jezus heeft God doen kennen.
Niet alleen door wat Hij allemaal over God gezegd heeft.
Maar vooral in zijn doen en laten.
Jezus, sprekend God.
Wie Hem gezien heeft, heeft de Vader gezien.
Nu hoeft er geen twijfel meer zijn aan Gods liefde voor ons.

Ja, ik weet wel, die twijfel overvalt ons zomaar weer.
Als de dingen in ons leven niet gaan zoals we graag zouden zien.
Als we merken dat mensen van wie we houden het moeilijk hebben.
Als we zien hoeveel er in onze wereld fout gaat.
Dan kan de twijfel aan Gods liefde ons overvallen.
Waarom laat God alles zo maar gebeuren?
Waarom is het zo'n chaos in mijn leven?
En in de kerk?
En in de wereld?
Waarom laat God niet wat meer van zich zien?
Waarom laat Hij ons niet merken dat Hij regeert?

11

Maar Johannes zegt: *Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond.*
Hij heeft zijn tent in ons leven opgezet.
Dichterbij kon Hij niet komen.
Dat heeft Hij gedaan uit liefde voor ons.
Aan die liefde valt niet te twijfelen.
Kijk naar Jezus – hoe Hij heeft geleden, gestreden, overwonnen!
Hoe Hij ons leven tot in de diepste misère heeft gedeeld.
Zo heeft Hij ons de Vader leren kennen.

Zal Hij ons leven dan in puin laten vallen?
Zal Hij niet alles ten goede keren?
Eet het brood en drink uit de beker.
Proef hoe goed de Heer is.
Laat u opnieuw verzekeren dat u door Hem gekend bent.
Dat u door Hem geliefd bent.
Zijn Naam zij geprezen!

AMEN.

14-12-2008